

Biblija – Stari Zavjet

Temeljni religijski i religiološki dokument

---

amdg.ffrz.hr

→ Nastava: Biblija – Stari zavjet

Literatura, Audio udžbenik

Rp5100 (ISVU: 31384)

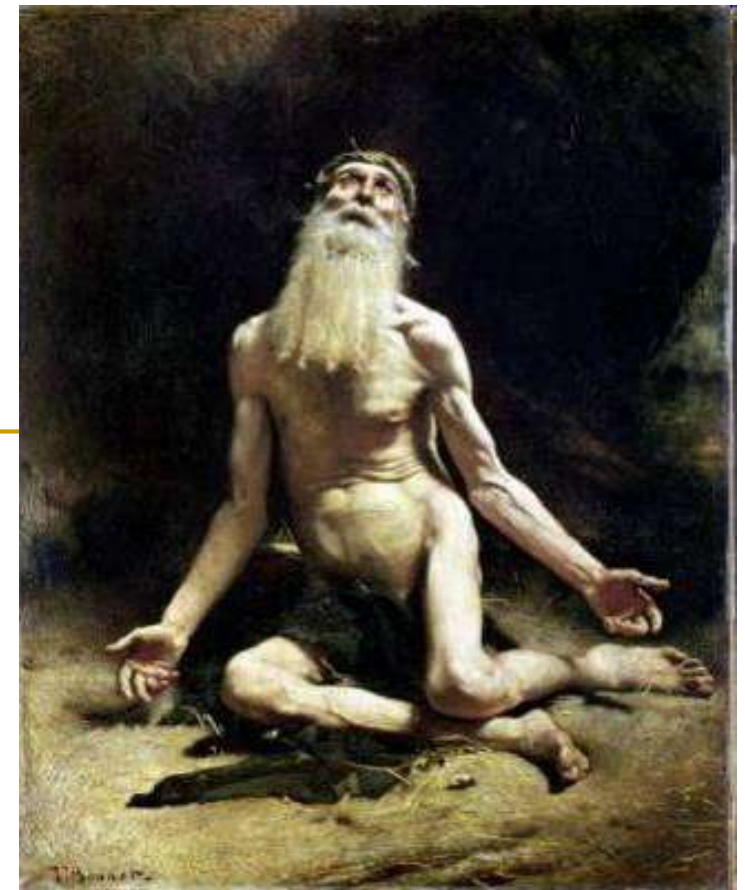
Biblija – Stari Zavjet 2017./2018.

ECTS 6, utorak 11:15, petak 8:15

amdg.ffrz.hr → nastava

Knjiga o Jobu

*Pravednik-patnik
u potrazi za Božjim
odgovorom*

Leon Bonnat, Job The Liliith Gallery of Toronto

Knjiga o Jobu

- Job 1,1: Neki čovjek iz zemlje Us (Post 22,21; Tuž 4,21) imenom Job אִיּוֹב 'ijjôb
- = “Gdje je otac?” 'ajja-'abu (akad.) hebr. “učiniti neprijateljem”
  - Sin istoka (1,3)
  - + Noa i Daniel (Ez 14,14)
  - Općeljudske teme kao Post 1-11
- יהוה u Job 1,21; 12,9
  - “יהוה dao, uzeo” (1,21)
  - “ruka Božja (KS)” 12,9
“ruka Gospodnja” (Šarić)
- Prema djeci u 1,5?
  - Prinosi paljenice za svih 7

- karakter u 1,1.8; 2,3?
  - Čestit, pošten (osobni integritet),
  - prav,
  - bogobožan,
  - kloni se zla (1,1.8; 2,3)
- + Božji sluga (1,8; 2,3)

Uvod – zemaljski

- **Jobovska zla (1,14.16.17.19)**
  - Sluge i krupna stoka (1,14)
  - Sluge i sitna stoka (16)
  - Sluge i deve (17)
  - Djeca (19)
- **Novo stanje sažeto u 1,21**
  - gol (Job 1,21 – Post 3,10)
  - bez stoke, pastira, djece
- **Prva Jobova reakcija u 1,20-22:**
  - žalost,
  - klanjanje Bogu,
  - *blagoslov* (usp. Post 12.14)
    - Čovjek na sliku Božju

- **Novo zlo u 2,7?**
  - Bolest, osobni život
- **Središnje pitanje u 2,9?**
  - Jobova žena:
Još u čestitosti? (2,9)
  - *Kakva korist?* (Prop 1,3)
- **Bez žene – sam (usp. Post 2s)**

Gornja pozornica

- ❑ nebesko vijeće: npr. יהוה u 1,8?
- “*sluga moj Job...*” (usp. 1,1; 2,3)
- שָׂטָן *śātān* Protivnik u 1,9?
- “Zar se *uzalud* boji Boga?”
  - ❑ הִנָּם *hinam* (1,9); Uzalud izazvao (2,3)
  - ❑ Kakva mu korist? (Prop 1,3)
  - ❑ Čija *ruka* u 1,11s; 2,5s? U čijoj *vlasti*?
- Izazov: “Pruži ruku” (1,11; 2,5)
  - ❑ = Božja ruka – Satan govori o Božjoj vlasti
- 3x “U tvojoj je ruci” (1,12 [2x]; 2,6) – Božji govor
- = stanje stvari (usp. Post 3)

Zemaljski razgovori

- tri kruga – Job 3-31
  - prijatelji: 2,11 – koliko, odakle, nakana?
- Elifaz, Bildad, Sofar
  - međunarodni, dolaze *utješiti* (2,11)
  - Prije razgovora u 2,13?
- Šute, na zemlji, sedam dana (2,13)
  - Tko počinje razgovor (c3)?
- Job prvi progovara c3
  - Što čine prijatelji, npr. 5,7
- optužbom množe patnju (npr. “čovjek rađa muku” 5,7)
  - Prijatelji ostaju bez argumenata
- Job 32-37:
  - Elihuov *monolog*
    - Dvije pozornice spaja molitva npr. 7,17
  - Što je čovjek da ga toliko ti cijeniš, da je srcu tvojem tako prirastao
    - Upravni govor – hebrejska poezija

Živi Otkupitelj

- Čuveni tekst – Job 19,25–27
  - *Okvir: v21s.28s*
- Smilujte mi se... (21s)
- Saznat ćete da ima suda... (28s)
  - = riječi prijateljima (2. lice mn.)
  - *Uvod – Jobova želja: v23s*
- O kad bi se moje riječi...
- na vječan spomen uklesale
  - *Spoznaja u v25:*
- “moj Otkupitelj je živ” (v25)
לַחַיִּים *go'el*
  - *Nada u v26s:*
- “gledat ću Boga” (v26),
mojim očima nije stranac (v27)

- *otkupitelj opisan u Lev 25,25:*
- “Ako brat proda očevinu, neka njegov najbliži izbavitelj otkupi” (Lev 25,25)
  - U c19 patnja preobražava i preobražena je ⇔ prije:
- Jobovo oko plače (Job 16,20)
- smrt mu je kraj (c3)

Višestruk Božji odgovor

Lord answering Job out of the whirlwind, BLAKE, William (1805-06), Akvarel, Morgan Library, New York

■ 1) Prvi odgovor 38,1–42,6

□ Tko govori u 38,1; 40,1; 40,6?

■ “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)

□ Tko govori u 40,3; 42,1?

■ “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

□ Kako Job odgovara poslije
39,30; u 40,4; 42,4?

■ Šutnja →

■ → Volja za šutnjom:
“ruku na usta” (40,4)

■ → Poučljivost: “pouči me!” (42,4) □ negativna procjena

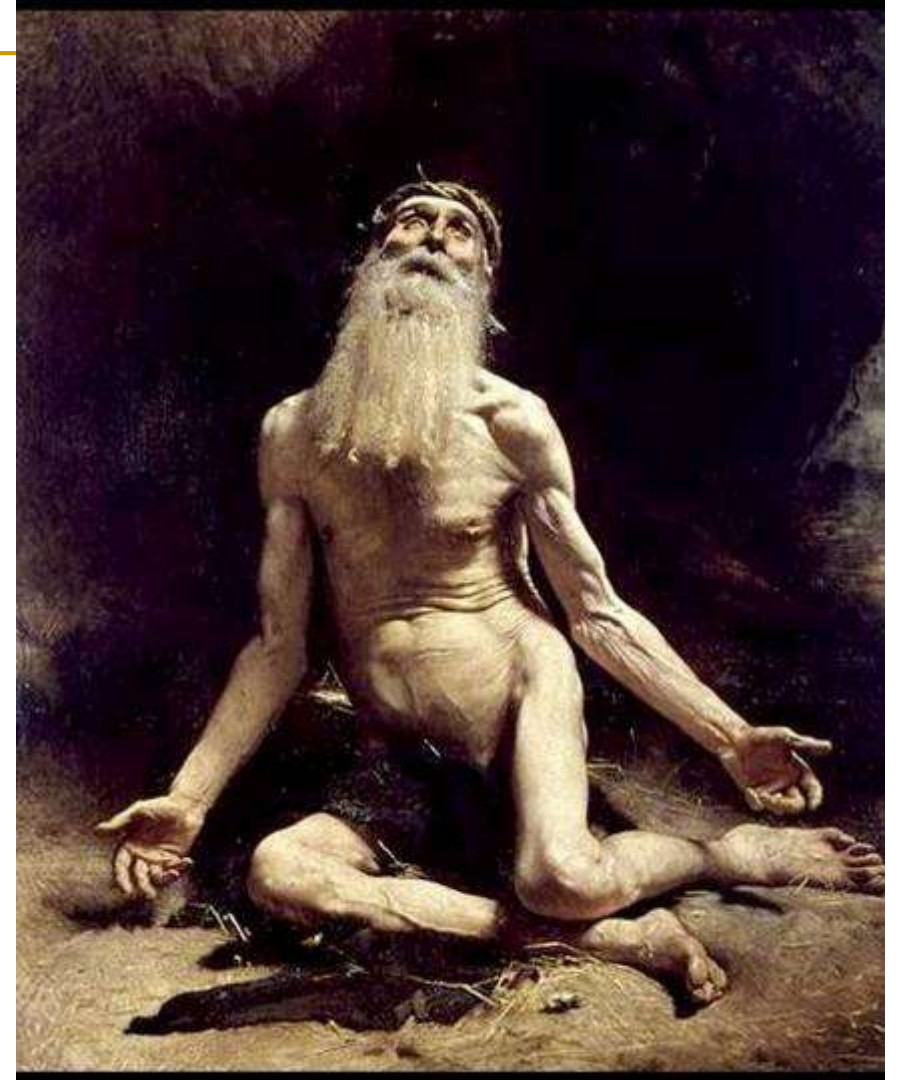
■ 2) Kome i kako Bog govori u 42,7–9?

■ Elifazu

Struktura 38,1–42,6

□ 3 Božja govora Jobu i
2 Jobova odgovora:

- יהוה: 38s
- יהוה: 40,1s
- ⇔ Job: 40,3–5
- יהוה: 40,6–41,26
- ⇔ Job: 42,1–6
  - 3x “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)
  - 2x “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

Konačan odgovor

- 3) 42,10-17: Epilog
- vanjski preokret (42,10):
- **שוב שבו** *šub šebut*
“preokrenuti sudbinu”
  - povijesno iskustvo Izraela:
usp. Jr 29,14; 30,18; 32,44;
33,7.11.26; 49,6.39
  - Koliko dugo Job živi (42,16)?
- 140 godina (42,16)
  - U kakvom je stanju Job u 42,6?
- još uvijek u prahu i pepelu
  - Na kojoj je “pozornici” Job od 38,1?
- nebesko vijeće, gornja pozornica

Nov Jobov položaj

- Jobova želja iz npr. 9,16; 31,35
- “O kad bi se na moj zov i odazvao” (9,16)
- “na Svesilnom je da mi odgovori!” (31,35)
  - Tko govori i kako u 7,12; 30,20; 38,4?
- “stražu si nada mnom postavio” – Job (7,12)
- “k tebi vičem, pred tobom stojim” – Job (30,20)
- “Gdje si bio kad zemlju utemeljih?” – Bog (38,4)

I. Meštrović, Job

Otvoreno sučeljenje

- 1. תרשיעני *taršî'enî* Job 10,2 ⇔ 40,8
  - “ti me proglašavaš zlikovcem”
- Job Bogu 10,2 ⇔ Bog Jobu 40,8
  - KS: “suditi” (10,2)
⇔ “okriviti” (40,8)
- 2. Bog stavlja patnju u kontekst stvaranja svijeta i smisla ljudske egzistencije
- Kao Job u c3
  - *Što to znači?*
- Bog sluša otpočетка

Poput proroka?

- *Kako se Bog objavljuje Iliji u 1 Kr 19,12?*
- šapat blagog lahora
- *Kako se Bog 2x obraća Iliji u 19,9.13?*
- 2x pitanje
- “Što ćeš ti ovdje?” 19,9.13
- *Želja Ilijina u 19,4?*
- “uzmi dušu moju” (19,4)
- 2x isti odgovor 1 Kr 19,10.14
- *Kod Joba: Job 38,1; 40,6*
- u oluji
- *2x Jobu u 38,3; 40,7:*
- 2x naredba, izazov
- “opaši svoje bokove...!”
- *Jobova želja u 3,11?*
- “što ne umrijev...”
- Šutnja > volja za šutnjom (40,4s) > poučljivost (42,2)

Jobova utjeha

- ❑ Osjećaj u 42,6?
- “Kajem se” (?)
- נהם *niham* ražaliti se – utjeha?
  - ❑ Usp. 2,11; 7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11
  - ❑ Ukupno 7x
- עיני ‘*ênî* “moje oko (oči)” 16,20 ⇔ 42,5
  - ❑ pred Bogom sa suzama (16,20)
    - Š., KS: “suze moje”
  - ❑ sada ga vidi (42,5)
- Moje oko + ראה *ra’â* “vidjeti”:
  - ❑ Čežnja u 19,27?
  - “Njega ću gledati, svojim očima...”
  - ❑ Ostvarenje u 42,5?
  - “sada te oko moje vidi” (42,5)